

YURT DIŞINDA ÜNİVERSİTE EĞİTİMİ

Eğitimin değerini iyi bilen halkımız, çocuklarının eğitimi için fedakarlıktan kaçınmıyor. Üniversiteye talep arttıkça yurt dışında okumak isteyenler de artıyor.

Yurt Dışında Okuyanların Sayısı Tüm Dünyada Arttı

Yabancı öğrenci sayısı 2000 yılında 2 milyon iken 2012’de 4 milyona ulaŐtı. ABD, 740 binden fazla yabancı öğrenci sayısı ile en çok talep gören ülke olmaya devam ediyor. ABD’de yabancı öğrencilerin ekonomiye bir yılda yaptığı katkı, 24 milyar doları aŐtı. ABD’den diğer ülkelere okumaya gidenlerin sayısı ise sadece 58 bin. ABD üniversitelerine en fazla yabancı öğrenci Çin’den gidiyor, sayıları 210 binden fazla. Türkiye’den gidip ABD üniversitelerinde okumakta olan öğrencilerimizin sayısı da 11 bini aŐtı. Böylece Türkiye, ABD’de en fazla öğrenci okutan ülkeler arasında 9. sıraya çıktı. Türkiye’den diğer ülkelere üniversite eğitimi için giden öğrencilerin toplam sayısı 51 bin iken Türkiye’de okuyan yabancı öğrenci sayısı 39 bin civarında kaldı. UNESCO tarafından açıklanan dünyada en fazla yabancı öğrenci çeken 5 ülke ve yabancı öğrenci sayıları: ABD (740 bin), İngiltere (428 bin), Fransa (271 bin), Avustralya (249 bin), Almanya (208 bin). En çok yabancı öğrenci çeken diğer ülkeler sırasıyla; Rusya, Japonya, Kanada, Çin ve İtalya oldu.

Türkiye, Yurt Dışında En Fazla Öğrencisi Olan 11. Ülke

UNESCO’nun verilerine göre yurt dışına en fazla öğrenci gönderen ülke Çin (694 bin öğrenci). Çin’in ardındaki diğer ülkelerin sırasıyla; Hindistan, G. Kore, Almanya, Suudi Arabistan, Fransa, ABD, Malezya, Vietnam, İran ve Türkiye olduğu açıklandı. Türkiye’den Almanya’ya gidip üniversite eğitimi görmekte olan 12.222 öğrenci var. ABD’de eğitim görmek için Türkiye’den giden öğrenci sayısı 11.597 oldu. Türkiye’den en fazla öğrenci çeken diğer ülkeler ve öğrenci sayıları sırasıyla; Bulgaristan (5.015), İngiltere (3.320), Azerbaycan (2.854), Avusturya (2.634), Fransa (2.484), Ukrayna (1.077), Kırgızistan (1.057) ve İtalya (870). Türkiye’den yurt dışına üniversite eğitimi için giden öğrenciler dört grupta toplanabilir. Birinci grup: Türkiye’deki bir üniversiteden lisans veya yüksek lisans diplomasını alıp yurt dışında doktora yapmak isteyenler. İkinci grup: Türkiye’de lisans diploması alıp yurt dışındaki yüksek lisans eğitiminden sonra dönüp iş hayatına atılmak isteyenler. Üçüncü grup: Türkiye’de uygun bir üniversiteye girebilecek oldukları halde yurt dışında okumayı tercih edenler. Bu gruptakilerin çok başarılı olanları yurt dışında burslu okuyor veya ailelerinin desteğiyle eğitim görüyor. Dördüncü grup: İstedikleri bölümü kazanamayanlar. Bunlar, aile desteğiyle yabancı bir ülkede lisans eğitimi almayı tercih edenlerdir.

Lisans Eğitimini Yurt Dışında Yapmak İsteyenler Çok Dikkatli Olmalı

Yurt dışında lisans eğitimi yapmak isteyenler; bir yıl önceden gidecekleri ülke, üniversite ve bölümlerin listesini hazırlamalıdır. Üniversitelerin müracaat

koşulları, burs ve çalışma olanağı, kayıt harçları, yurt ve yeme içme maliyetleri öğrenilmelidir. Üniversitelerin YÖK tarafından tanındığından emin olunmalıdır. Gidilecek olan üniversitelerin mezunlarından ve öğrencilerinden, mezunların iş bulma şansı öğrenilmelidir. Bazı ülkelerde yeni kurulan ve amaçları sadece ticaret olan üniversiteler tercih edilmemelidir. Bazı eski üniversiteler ise ek maddi destek elde etmek için “yabancılar için İngilizce eğitim” diye reklam yaptıkları halde hocalar dil açısından yetersiz olabiliyor. Üniversitelerin dünya sıralamalarında ilk 500’de (veya ilk 750) yer alıp almadığına bakmak eğitim kalitesi hakkında bilgi verir. Bazı üniversiteler genel sıralamada üst sıralarda olmayabilir ama adayın okumak istediği bölüm çok başarılı olabilir. Bu nedenle üniversitelerin dünya genel sıralamasında ve ilgili bilim alanında hangi sırada olduğu incelenmelidir. ODTÜ Enformatik Enstitüsü URAP Laboratuvarı 2010’dan bu yana dünyanın ilk 2000 üniversitesini sıralıyor. Bu yıl ilk kez, dünyadaki üniversitelerin 23 farklı bilim alanındaki sıralaması da yapıldı. Yurt dışında okuyacak adaylar, URAP’ın dünya genel sıralamasına ve bilim alanı sıralamalarına <http://www.urapcenter.org/2013/> adresinden ulaşabilir. Avrupa’daki devlet üniversitelerinde kayıt ücreti çok düşük olsa da yaşam masrafları yüksektir. Bu nedenle her aday, yıllık toplam maliyetin ailenin gelir düzeyine uygun olmasına özen göstermelidir. Lisans eğitimi yurt dışında yapmak için 17-18 yaş bazı adaylar için biraz erken oluyor ve sorun yaşayabiliyor. Bu nedenle adaylar ve aileleri bu konuda çok dikkatli olmalı.

Lisansüstü Eğitimi Yurt Dışında Yapacak Olanlar

Türkiye’de iyi bir üniversiteden çok iyi not ortalamasıyla mezun olup yurt dışında doktora yapmak isteyenlerin şansı yüksektir. GRE ve dil sınavlarından da yüksek not alan bu adaylar, dünyanın en önde gelen üniversitelerinde araştırma görevlisi kadrosu bularak doktora kabul edilebilirler. ABD’nin veya Avrupa’nın en iyi üniversitelerine (ilk 100-300) zamanında müracaat ederek kabul almaları çok zor olmaz. Bu adaylar, kabul alabilecekleri iyi üniversitelere müracaat ederken, kendi bilim alanlarında da o üniversitelerin dünya sıralamasında üst sıralarda olmasına dikkat etmelidir. Doktorayı tamamlayanların, Türkiye’ye dönmeden önce en az bir yıl doktora sonrası araştırma yapabilecekleri bir üniversiteye gitmeleri çok yararlı olur. Yurt dışına yüksek lisans eğitimi için gitmek isteyenlerin burs bulmaları kolay olmaz. Ailenin maddi olanaklarıyla gidecek olanlar, kendi not ortalamalarına en uygun üniversitelerin dünya sıralamalarındaki yerlerini inceleyerek karar vermelidir. Türkiye’de lisans diploması aldıktan sonra yurt dışına gidenlerin başarı şansı ve iş bulma olanağı, lisans eğitimine gidenlerden yüksek oluyor.

Yurt dışındaki ticari amaçlı yeni üniversitelerden uzak durulmalıdır. Adayların, kabul alabilecekleri en iyi üniversitede okuması kendileri için daha yararlı olur.

Prof. Dr. Ural Akbulut
ODTÜ Kimya Bölümü